EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 16.6.2025.
COM(2025) 290 final

ANNEX 6

PRILOG

Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija

Stanje digitalnog desetljeća 2025.: nastavak izgradnje suverenosti i digitalne budućnosti EU-a

{SWD(2025) 290 final} - {SWD(2025) 291 final} - {SWD(2025) 292 final} -
{SWD(2025) 293 final} - {SWD(2025) 294 final} - {SWD(2025) 295 final}

European Commission

KRATKA IZVJEŠĆA ZA POJEDINE DRŽAVE

Cipar

Sažetak

Cipar je ostvario znatan napredak u području infrastrukture za gigabitnu povezivost, ali i dalje ima poteškoća s premošćivanjem jaza u digitalnim vještinama između raznih segmenata stanovništva. Međutim, ima na relativno dobar udio stručnjaka za IKT u broju zaposlenih.

U Cipru postoji znatna razina ambicije za doprinos digitalnom desetljeću: postavljeno je 14 nacionalnih ciljeva, od kojih je 86 % usklađeno s ciljevima EU-a za 2030. Cipar vrlo uspješno slijedi svoje smjerove djelovanja: 100 % njih napreduje prema planu (na temelju smjerova djelovanja koji su 2024. utvrđeni za svih 8 analiziranih ključnih pokazatelja uspješnosti). Primijenio je 63 % od 11 preporuka Komisije iz 2024. tako što je znatno izmijenio politike (36 %) ili uveo nove mjere (27 %).

Uvođenje umjetne inteligencije u poduzeća 2024. pokazuje znatan napredak, ali je i dalje ispod prosjeka. Radna skupina za umjetnu inteligenciju nedavno je zadužena za izradu preporuka za nacionalnu strategiju kako bi se iskoristio potencijal rasta umjetne inteligencije. Osim toga, Cipar je prošle godine donio novu nacionalnu strategiju za istraživanje i inovacije (2024. – 2026.), čiji je cilj pretvoriti ga u regionalno središte za poduzetništvo i visokotehnološke inovacije. Kad je riječ o digitalizaciji javnih usluga za građane, iako je prošle godine ostvaren napredak, promjene nisu dovoljno brze da bi se sustigao prosjek EU-a. Međutim, Cipar i dalje napreduje u skladu sa svojim nacionalnim smjerom djelovanja. Digitalna transformacija javnog sektora ostaje prioritet te je u revidirani plan dodano nekoliko mjera, među njima i mjera za poboljšanje pristupa elektroničkim zdravstvenim zapisima.

Ključni pokazatelj uspješnosti za digitalno desetljeće (1)	Cipar				EU		Cilj digitalnog desetljeća do 2030.	
	DESI za 2024. (2023. godina)	DESI za 2025. (2024. godina)	Godišnji napredak	Nacionalni smjer djelovanja 2024. (3)	DESI za 2025.	Godišnji napredak	CY	EU
Pokrivenost fiksnom mrežom vrlo velikog kapaciteta (VHCN)	77,1 %	89,1 %	15,5 %	72,0 %	82,5 %	4,9 %	100,0 %	100 %
Pokrivenost svjetlovodom do korisničkog prostora (FTTP)	77,1 %	89,1 %	15,5 %	71,2 %	69,2 %	8,4 %	100,0 %	—
Ukupna pokrivenost 5G mrežom	100,0 %	100,0 %	0,0 %	100,0 %	94,3 %	5,9 %	100,0 %	100 %
Rubni čvorovi (procjena)	5	9	80,0 %	—	2 257	90,5 %	10	10 000
MSP-ovi koji imaju barem osnovnu razinu digitalnog intenziteta (2)	—	74,3 %	3,0 %	—	72,9 %	2,8 %	90,1 %	90 %
Računalstvo u oblaku	45,5 %	—	—	—	—	—	75,0 %	75 %
Umjetna inteligencija	4,7 %	7,9 %	69,2 %	8,0 %	13,5 %	67,2 %	75,0 %	75 %
Analitika podataka	33,5 %	—	—	—	—	—	75,0 %	75 %
Umjetna inteligencija ili računalstvo u oblaku ili analitika podataka	58,0 %	—	—	—	—	—	—	75 %
Jednorozi	3	3	0,0 %	—	286	4,4 %	5	500
Barem osnovne digitalne vještine	49,5 %	—	—	—	—	—	80,0 %	80 %
Stručnjaci za IKT	5,6 %	5,0 %	-10,7 %	5,2 %	5,0 %	4,2 %	10,0 %	~10 %
Prijava sustava elektroničke identifikacije		Da						
Digitalne javne usluge za građane	74,0	77,6	5,0 %	71,5	82,3	3,6 %	100,0	100
Digitalne javne usluge za poduzeća	86,1	86,0	-0,1 %	89,8	86,2	0,9 %	100,0	100
Pristup elektroničkim zdravstvenim zapisima	68,1	75,4	10,7 %	74,1	82,7	4,5 %	100,0	100

(1) Vidjeti metodološku napomenu za opis pokazatelja i druge metrike.
(2) U DESI-ju za 2025. navodi se 4. verzija indeksa digitalnog intenziteta, koja je usporediva s vrijednošću indeksa digitalnog intenziteta iz DESI-ja za 2023. (koji se odnosi na 2022. godinu) za izračun godišnjeg napretka. Nije usporediva s nacionalnim smjerom djelovanja koji se temelji na 3. verziji indeksa.
(3) Postotak ostvarenja nacionalnog smjera djelovanja ako je on naveden u nacionalnom planu i ako je pokazatelj izmjeren u DESI-ju za 2025. (2024. godina).

Prema specijalnom istraživanju Eurobarometra o digitalnom desetljeću 2025. 81 % ciparskih građana smatra da im digitalizacija svakodnevnih javnih i privatnih usluga olakšava život. Kad je riječ o koracima koje poduzimaju javna tijela, 91 % građana smatra da je važno suzbiti i ublažiti problem lažnih vijesti i dezinformacija na internetu, dok ih u vezi s konkurentnošću 87 % smatra da je važno omogućiti europskim poduzećima da rastu i postanu „europski predvodnici" koji se mogu natjecati na globalnoj razini.

Konkurentan, suveren i otporan EU zahvaljujući tehnološkom vodstvu

Cipar ostvaruje dobre rezultate prema svim pokazateljima povezivosti, pa čak i izvanredne rezultate u području gigabitne pokrivenosti (VHCN i FTTP) i ukupne pokrivenosti 5G mrežom. Udio malih i srednjih poduzeća (MSP-ovi) s barem osnovnom razinom digitalnog intenziteta povećava se prilično brzo, nešto brže od prosjeka EU-a. Poduzeća sve više koriste tehnologije na temelju umjetne inteligencije, ali je njihovo uvođenje na relativno niskoj razini u odnosu na EU. Radna skupina za umjetnu inteligenciju, koja je nedavno osnovana kako bi promicala šire prihvaćanje i upotrebu umjetne inteligencije u Cipru, posebnu će pozornost posvetiti jačanju istraživanja i razvoja, inovacija te praktičnih primjena za gospodarski rast. Ta se država može osloniti i na vrlo dinamičan ekosustav *start-up* poduzeća, koji brzo raste. Kibernetička sigurnost također je jedno od prioritetnih područja Cipra, a u plan je dodana nova mjera za jačanje njegovih kapaciteta za odgovor na sve veće prijetnje te potporu MSP-ovima i *start-up* poduzećima u upravljanju kibernetičkim rizicima. Cipar uz to surađuje s drugim državama članicama EU-a na osnivanju koalicije za rješavanje problema nedostatka vještina u području kibernetičke sigurnosti u EU-u.

Zaštita i jačanje položaja građana i društva u EU-u

Cipar se suočava s poteškoćama u području digitalnih vještina jer samo 49,46 % stanovništva ima barem osnovnu razinu digitalnih vještina te postoje znatne razlike među osobama različitih razina obrazovanja i dobi. U revidiranom planu unaprijeđena je mjera koja se odnosi na razvoj digitalnih vještina prilagođenim osposobljavanjem za određene skupine. Udio stručnjaka za IKT u broju zaposlenih 2024. neznatno se smanjio na 5,0 % u odnosu na 5,6 % iz 2023., iako je i dalje na razini prosjeka EU-a. Ostvaren je napredak u digitalizaciji javnih usluga za građane, ali je ona i dalje ispod prosjeka EU-a, a internetske javne usluge za poduzeća stagniraju. Iako se pristup elektroničkim zdravstvenim zapisima poboljšava, još uvijek je ispod prosjeka EU-a. Međutim, revidirani plan s tri dodatne mjere usmjerene na poboljšavanje elektroničkih zdravstvenih zapisa dokaz je predanosti Cipra iskorištavanju digitalnih tehnologija u zdravstvu.

Iskorištavanje digitalne transformacije za pametno ozelenjivanje

Cipar osmišljava široku strategiju za pametne gradove u kojima će digitalne tehnologije imati važnu ulogu u smanjenju utjecaja na okoliš na najmanju moguću razinu. U nacionalnoj digitalnoj strategiji uviđa se i da je važno smanjiti ekološki otisak digitalnog sektora. Nadalje, u ciparskoj strategiji pametne specijalizacije do 2030. izričito se ističe presudna uloga digitalnih tehnologija u podupiranju zelene tranzicije te se promiče razvoj energetski učinkovitih digitalnih rješenja i infrastrukture. Međutim, u izmjeni plana nije potpuno vidljivo da je donesen opći pristup povezivanju digitalne i zelene tranzicije.

Nacionalni strateški plan za digitalno desetljeće

Cipar je 13. siječnja 2025. dostavio ažurirani nacionalni plan za digitalno desetljeće s 11 dodatnih mjera, šest revidiranih mjera i prilagođenim smjerom djelovanja po pitanju stručnjaka za IKT, koji je

usklađen s ciljem EU-a za 2030. Dodana su dva cilja i smjera djelovanja za jednoroge i rubne čvorove, koji su prethodno nedostajali, čime je upotpunjen paket 14 nacionalnih ciljeva i smjerova djelovanja. Svi su ciljevi, osim onog koji se odnosi na jednoroge, u skladu s ciljevima EU-a za 2030. Izmjena plana uključuje i izvješćivanje o savjetovanju s dionicima. U njemu se općenito uzima u obzir znatan broj preporuka iz 2024. Revidirani plan sastoji se od 62 mjere s proračunom od 988,4 milijuna EUR, od čega su 738,4 milijuna EUR iz javnih sredstava (2,21 % BDP-a). Iako se u njemu utvrđuju mjere za većinu ciljeva, ima prostora za daljnju konsolidaciju djelovanja u nekim područjima, kao što su osnovne digitalne vještine i digitalizacija javnih usluga za poduzeća.

S obzirom na to da digitalna strategija Cipra za razdoblje 2020. – 2025. završava 2025., izradit će se nova sveobuhvatna strategija (2026. – 2030.) u skladu sa strateškim ciljevima na razini EU-a. Pritom će se posebna pozornost posvetiti ubrzavanju digitalne transformacije u okviru četiri ključna stupa, a to su digitalne vještine, digitalna infrastruktura, digitalizacija poduzeća i digitalne javne usluge, uz uključivanje horizontalnih prioriteta kao što su umjetna inteligencija, interoperabilnost i upravljanje podacima. Očekuje se da će se novom strategijom poduprijeti ciljevi digitalnog desetljeća, smanjiti administrativno opterećenje i povećati konkurentnost.

Financiranje i projekti u digitalnom sektoru

Cipar je digitalnom sektoru dodijelio 25 % ukupnog iznosa svojeg plana za oporavak i otpornost (274 milijuna EUR)[1]. Osim toga, u okviru kohezijske politike je za nastavak digitalne transformacije namijenjeno 113 milijuna EUR, odnosno 12 % ukupnih sredstava kohezijske politike te zemlje[2]. Cipar je član EDIC-a EUROPEUM za ulančane blokove. Također je država sudionica Zajedničkog poduzeća EuroHPC i Zajedničkog poduzeća za čipove.

Cipar još nije aktivno doprinio Akceleratoru dobrih praksi za digitalno desetljeće[3], ali je sudjelovao u radionicama organiziranima u različitim klasterima.

Digitalna prava i načela

Prema popratnoj studiji Cipar je relativno aktivan u provedbi **Europske deklaracije o digitalnim pravima i načelima** te provodi ukupno 42 inicijative, od kojih su tri nove inicijative pokrenute 2024. Cipar je najaktivniji u području digitalnog obrazovanja, osposobljavanja i vještina, dok je utvrđeno da je manje aktivan u području interakcije s algoritmima i sustavima umjetne inteligencije. Čini se da mjere za stavljanje digitalne transformacije u službu ljudi imaju najveći učinak u praksi, za razliku od mjera koje se odnose na slobodu izbora.

[1] Udio dodijeljenih financijskih sredstava kojima se doprinosi digitalnim ciljevima izračunan je na temelju Priloga VII. Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost. Posljednji put ažurirano: 16. svibnja 2025.

[2] Taj iznos uključuje sva ulaganja koja su u programskom razdoblju kohezijske politike 2021. – 2027. posebno namijenjena digitalnoj transformaciji ili joj znatno doprinose. Izvor financiranja su Europski fond za regionalni razvoj, Kohezijski fond, Europski socijalni fond plus i Fond za pravednu tranziciju.

[3] Akcelerator dobrih praksi (BPA) platforma je koja državama članicama omogućuje razmjenu uspješnih mjera i poteškoća na koje nailaze u nastojanjima da ostvare svoje ciljeve digitalnog desetljeća. Primjeri dobre prakse dostupni su državama članicama u repozitoriju Akceleratora dobrih praksi i predstavljaju se na redovitim radionicama čije se teme trenutačno odnose na tri tematska klastera: digitalne vještine, zelenu informacijsku tehnologiju i uvođenje digitalnih tehnologija.

Preporuke

- **Osnovne digitalne vještine:** ojačati i proširiti ciljane inicijative za poboljšanje digitalne pismenosti među ranjivim skupinama. Uvesti pristupačne i prilagođene programe osposobljavanja te ciljane aktivnosti informiranja kako bi se premostio digitalni jaz.
- **Digitalne javne usluge:** ubrzati provedbu strategije digitalne transformacije za javni sektor, pri čemu treba dati prioritet neometanom i uključivom pristupu digitalnim uslugama za sve građane.
- **Prihvaćanje umjetne inteligencije u poduzećima:** nastaviti s radom na izradi strategije za umjetnu inteligenciju, uz poseban naglasak na uvođenju umjetne inteligencije u MSP-ovima.
- **Pristup elektroničkim zdravstvenim zapisima:** osigurati sveobuhvatan pristup i brzu provedbu tekućih projekata kako bi se omogućio pristup elektroničkim zdravstvenim zapisima.
- **Pametno ozelenjivanje:** pojačati rad na osmišljavanju integriranog pristupa digitalnoj i zelenoj tranziciji, posebno kako bi se poboljšala energetska učinkovitost digitalne infrastrukture i ubrzalo uvođenje digitalnih rješenja za smanjenje ugljičnog otiska u drugim sektorima.